

Redacția

Str. Prundului 39-41

Fondinistrația

Str. Prundului Nr. 4.

GLASUL ARDEALULUI

Apare zilnic sub conducerea unui comitet de redacție.

Abonamentul
peană la stârșitorul acestui an
10 coroane.
Exemplarul 20 fileri.

Organul Sfatului național român din Tara Bârsiei

Stat național.

„... lăudă poziție în chestia privitoare la forma constituției (monarchie ori republică) a vîtorului stat național român”. (citat din directiva C. N. R. C. punct. 3.)

Despreindem aceste cuvinte din directiva Înțeleaptă și înălțătoare a lui Dr. Teodor Mihali. Ele ni-se par a fi punctul culminant al ei. Pentru prima dată reprezentanții oficiali ai poporului român mărturisesc întreg credeul nostru politic. Stat național... Deși ne-o spune un om așezat și cuminte, sunetele cuvintelor ni-se par atât de neobișnuite, atât de noi, încât rămânem pe-o clipă uluți... Din cursul nespus de lung și dureros al vremilor se desface un convoiu nefărăt de strămoși, cari au oftat și murit cu ochii ajinții la această stea polară. În două rânduri s'a părut că va lua ființă acest „vis neîmplinit” și în două rânduri, tocmai în momentul intrupării, ca o chiniuioare chimera, s'a părut, că se depărtează tot mai mult... A rămas însă și pe mai departe altarul inimii noastre, taina adâncă, pe care o cîtian fliccare în ochii celuilalt, dar pe care n' o rosteam, de teama să n' o profanăm. A rămas și pe mai de-darte legătura, care ne-a unit, și dacă reflexul razelor ei nu l-am zărit în ochii căruiva, l-am incunjurat ca pe un element străin.

Să fie oare și pentru a treia oară numai o „Fata morgana”? Să fie numai o iluzie, că s' sărmăt cămașa de forță ruginită? Rodul plămădit din razele soarelui și sudoreaua noastră va înțășa oare și pe mai de-pe brațele, cari ne loveau?

Privim cuprinși de tiori la măreața cataclismă din jurul nostru și zicem: *Nu!*

Suntem pe culmea Golgotei, tările lumii vechi se despărță ca haine grozav, mulți morți au inviat și poate nu mai multe zile, decât pe Fiul Omului, ne despărță de clipa Invierii...

I. C.

Încam liber.

In groaznice vîrșări de sânge
Jertificu-său atâtăi volinici,
Răscampărind vîea noastră
Prin moartea lor de mucenici.

Aproape-i viamea proroctă! —
— Sub ale izbăvirii zori
Către murat se simte neamul
De-af bucuriei calză fiori.

Români! sunat-a ceasul mare,
Să vechi nădejdi a deșteptă,
A cădror izbăndire Cerul
Acum o-a binecuvântat.

Pornim spre o vîeață nouă
Ca măndrul nostru tricolor
Ca neam cinsti, mărtiș și liber
De-acum în vecii veselior.

Brașov, 26 Oct. 1918.

Ioan Prișcu.

Cronica internă.

Delegația maghiară de pace în fața generalului D'Esprey.

Budapestă în 9 Nov.
Ce zice contele Károlyi despre primirea delegaților din partea generalului D'Esprey?

— Ca locuitorii de săcuri, au căzut asupra noastră vorbele generalului și Imperiul să mă lăsst pe mine, nu mi-a atinsă durerea...

Baronul Hatvány Lajos, unul dintre membrii delegației spune următoarele despre această primire zdrobitoare:

— Când am apărut înaintea generalului, el stătea răzămat de cămin și legându-si mâna, ne măsură cu privirea...

Prim-ministrul Károlyi începu să vorbească:

Domenii general, mă înțelegă înaintea D-Voastră cu delegația aceasta ca să V-o prezint.

— În loc de a ne întânde mâna, răspunde că cu mână mișcare a capului.

— D-ți ești seful guvernului? Dăta ești Károlyi? Atunci în față cu mine, ca să te văd.

— D-ta ești ministru? Il întrebă pe Jászai.

— Da! — răspunse Jászai.

— Ai fost deputat? — întrebă mai departe generalul.

— Nu! De săptă ani sunt ziarist radical.

Stătul militar maghiar nu-l convine generalului! — Năz! exuză nicelyand, ca să fie atât svântură.

Cetind Károlyi memorandumul și ajunând la pasajul, că Ungaria neagă sărbătoarea politica trecutului, pe care au facut-o alii, generalul lădu zimbudi din cap.

— Așa este bine! — observă generalul.

Memorandumul care și crujarea muzeelor. Generalul observă la aceasta, că jefuirea muzeelor este obiceiul bocheilor (Germanilor).

După cîteva memorandului cerem ca generalul să intervină, ca transporturile de cărbuni să nu fie impiedcate de Cehi.

Generalul voia să facă stare împedecit definitivă și răspuns:

— Dați-ne comitate și o să vă dăm cărbuni!

Károlyi observă la aceasta, că aristocrația nu însemnăă încheierea pacii.

Generalul voia să citească după aceste condiții de armistițiu, dar observând că Bokányi (pefiul partidului socialist-democrat) nu și-a frangut, privi spre baronul Hatvány Lajos și zice:

— Dați-șă-i frangăzeste, Dăta o să traduci, ceeace cîtește eu. Vreau ca despre aceste să luăm cunoștință conducătorul ministerilor, pentru că le spun oamenilor săraci, cari — în caz de năcaz — nu pot călători la Helveția, ca contele Károlyi Mihály.

— Dacă va fi năcaz, eu o să răgnă acolo! — răspunse Károlyi cu seriozitate bărbătească.

Zdrobitoare primire! După declarația generalului D'Esprey, că contele Károlyi nu reprezintă și pe celelalte națiuni ale Ungariei, ci reprezintă pe Maghiari! — este un moment strănie pentru cel-ct au urechi de auxiliu.

Cronica externă.

Demisia împăratului Wilhelm — Se- cialiștii proclamă republică.

Berlin la 9 Nov.

Împăratul Wilhelm s'a decis numai după multă trăgăneli să-l dea demisia. Dimpresună cu el a demislor și prințul moștenitor. Ideometnăa necesită hotărirea-lă dat finot partidului din centrul, care a intors spatele Kaiser-ului. Amândouă demisiile au fost publicate pe toate fronturile.

Berlin la 9 Nov.

La sfîrșea, că împăratul și-a dat demisia social-democrații au proclamat republika. Garnisoana din Berlin a trecut de partea social-democraților.

München la 9 Nov.

Din München se anunță: consiliul munclor și militar a pus măna pe putere și a proclamat Bavaria de republică.

Condiținile de pace ale lordului Northcliffe

Punctul 5 din condiținile de pace ale sașilor Northcliffe are următorul enunț:

Tuturor popoarelor din monarhia austro-ungară să li se asigure locuri între națiunile libere ale lumii și să-ll se asigure dreptul de a intra în legătură cu

consângeri lor și alților dincolo de granițe de până acum ale monarhiei austro-ungare.

Ceho-slovaci contra Germaniei.

Statul Ceho-slovac oferă Ententei crearea unei armate contra Germaniei.

Expediții guvernului german la mărișalul Foch.

Expediția guvernului german va sosi în cîrtîrul general al mărișalului Foch pentru începerea trăsăturilor de armistițiu.

Năvă contra Germaniei.

Roma 8 Nov.

Italienii sunt pregătiți să atace Germania, din sud, la cîză cea secesiune va mai opune rezistență.

Din România.

Ministrul român al Ardealului și Bucovinei.

laș 11 Nov.

Regele României din laș a numit de ministru al Ardealului pe d-ni Alessandro Vodood și Stefan C. Pop.

Prima această știre îmbucurătoare, spre mulțumirea generală.

Pelicanul, din inițiativa lui își îmbunătățește, apărându-se, președintele.

laș 11 Nov.

Regele Ferdinand al României, a numit și pește Bucovina doi miniștri români: bucovineni.

Totodată a promis rescrivere cheiunii votului electoral egali și secrete, precum și a multă astfel de reforme agrare, (impărtășirea pământului între popor).

Organizarea hoastră națională.

Adunarea națională din Brașov.

Brașov, 10 Nov.

Azi s'a făcut adunarea națională a comunității române și a întemeiat legiuină română în fiecare comună conform directivelor dep. Dr. Mihail, iar parohul Dr. N. Stînghe a și jurat pe legionari. Ca conducători centrali au fost aleși Dr. Iosif Pușcariu și Dr. Aurel Stoian.

Adunarea națională din Cahul.

Cahul 10 Nov.

In 6 Nov. s'a constituit în Cahul consiliul național român din loc și jur aleșându-și de președinte pe profesorul Ioan Losif. De către civil este aleș d-nul jude de tribunal George Repedé, iar său legiuină română este d-nul George Făcu. Organizarea comunelor este în curs.

Comitetul militar român pentru Tara Băilor.

Brașov, 10 Nov.

Eri, Dumineacă seara, intrunindu-se toți ofițerii români din Brașov dimpreună cu comitetul executiv al Consiliului național Român din Tara Băilor, au ales un Consiliu militar român, chemat să organizeze gară națională în toate comunitățile românești. Acest Consiliu militar se compune din următorii 11 domini: Medie-colocon: Dr. Jalu Mareșanu preș.

Căpitan: Const. Popovici

- : Aurel Cloșca

- : Vasile Zănoaveanu

- : Bujor Vorni

Medie-colocon: Dr. Alex. Bobrescu

locotenent: A. Gusu

- : D. Căpătă

- : R. Sabădeanu

vel-locol: A. Sără

Sabocior: Ioan Babote, notarul Consiliului

Caransebeșul în stăpânirea milii-

ției române.

Arad 10 Nov.

Miliția română (reg. 43 românesc) din Caransebeș, a luat în stăpânire acest oraș.

Informații.

Inaintarea Cehilor în Ungaria.

Budapest 9 Nov.

Cehii au pornit o mare mișcare ofensivă pentru înfrâptuirea idealului lor național. Trupele lor au ocupat eri comunitate Nagyszombat. Jandarmeria cehă a pus stăpânire pe administrațiunea orașului.

O parte a armatei cehă a ocupat mai multe comune la nord de Mafaczka și înaintea spre Pojoni.

Comisarul guvernului dela Pojoni a primit îndrumarea ca să nu se opună înaintării Cehilor. În urma acestor dispozitii el s'a prezenta la deputatul slovac Juriga și l'a rugat să intervină pe lângă comandanții armatei cehă ca să nu se deducă la furturi și devastări.

Juriga s'a prezenta în comisiunea ocupante de armatele ceho-slovaci și a intervenit la comandanții pentru susținerea ordinii, rugându-i să ia măsuri ca soldații să se abțină dela devastări.

Trupele cehiști sunt conduse de patru membri ai Statului național slovac: Strobar, Dert, Stefanek și Blaho. La Szaklichen (Szakolca) s'a făcut sub cerul fără o impozantă adunare națională, în care s'a declarat cu mare insuflare de a-acestea la statul ceho-slovac toate finanțurile din Ungaria locuite de slovaci. Cehii au mai ocupat și localitatea Modor, precum și mai multe comune din comitatul Tisoc și din satul granifer.

Români au ocupat Cornățui.

Dupa informații agenției Telegrafen Union trupe române au ocupat orașul Ceinduș.

Sârbi la Petrovaradin.

Neoplănița 9 Nov.

Trupele germane au evacuat eri Petrovaradin, care a trecut imediat în stăpânirea armatei sârbești. Populația unea a trimis doptițiunile de binevenire înaintea trupelor sârbești și întrărea lor în oraș le-a primit cu flori și urale entuziasme.

Pe măne ie astăzi intrarea trupelor sârbești la Neoplănița.

Chestia Găzinelor Transilvaniei.

Brașov 11 Nov.

Trăsăturile următoare cu proprietarul actual al "Gazetei Transilvaniei", pentru

preluarea acestei joal din partea unui grup de firieri brașoveni, nu au condus la rezultat.

Demobilizarea armatei.

În ultimele zile pe linia ferată sudică s'au reînăști 160.000 pe cesta vecină 100.000 de soldați la vîtrele lor. Dacă se va petea continuă transportarea în acest tempă se speră că demobilizarea depinde a armatei austro-ungare să se termine în 10 zile.

Comandanțul militar suprem italiano a fost rugat pentru sprijinirea armatei astre cu atât de ceeașă și promis.

Familia regală în Helveția.

După informații din Helveția regina Zita a sosit în Geneva. Contele Berchtold în dispozitiv pentru încoartarea familiei lor regale în St. Moritz.

Ultima oră.

Condiții de armistițiu cu Germania.

Maresalul Foch a impus Germanilor următoarele condiții de armistițiu:

1) Ostilitățile încoatează la 6 ore după scăderea co-contracelu de armistițiu.

2) Germanii sunt obligați să evacueze (foli) în decurs de 14 zile Franția, Belgia, Alsacia-Lorena.

3) Evacuarea malului stâng al Rinului. Ocuparea de către trapele antantei a orașelor Mainz, Koblenz și Köln cu un răsun de 30 km.

4) Pe malul drept al Rinului să se formeze o zonă neutrală de 30-40 km.

5) De pe malul stâng al Rinului să se transpore nimic în Germania.

6) În Alsacia-Lorena fabricile și stabilimentele industriale rămân la locul lor.

7) Germanii să predească 5000 tunuri; 30.000 mitraliere, 3000 aruncătoare de mină, 2000 aeroplane, 5000 locomotive, 15.000 vagoane și 1000 automobile.

8) Trupele de ocupație le alimentează Germania.

9) În Orient toate trupele germane trebuie retrase îndărătu frontierelor dela 1 Aug. 1914.

10) Anularea pacii dela Brest-Litoș și București.

11) Capitulare necondițională în Africa de est.

12) Eliberarea prizonierilor antantei să fie revansare.

13) Germanii să predească 100 subminare și cinci petroliere ușoare, 6 Dreadnoughturi și celalalte vase de războl demobilizare.

14) Blocada antantei rămâne în vigoare și de mai departe; vasele comerciale germane se pot confisa și dealci înșinute.

Armistițiul durează 30 zile.

Clementean cîtră Franche D'Esperay.

Că răspuns la telegrama comisarului maghiar de armistițiu trimisă Consiliului militar din Paris, Clementean a răspuns comandanțului trupelor orientale, D'Esperay următoarele: comandanțul are autorizația să trateze numai în chestiuni de ordin militar.